

Landelijke omgevingsvisie van de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV)

**Kitesurfen in Nederland.
Leef je veilig uit op het water;
respecteer mens en natuur.**

Versie 1.0 2018

webversie: kitesurfvereniging.nl/omgevingsvisie

Inhoudsopgave

KITESURFEN

Blz. 4

NKV

Blz. 5

TOEKOMST

Blz. 6

GROEI

Blz. 7

DE SPORT

Voor een gezond mens, jong en ouder, die houdt van een actieve watersport

Blz. 7

COMPETITIE

Nederland heeft vele kampioenen voortgebracht en de sport is mediageniek

Blz. 8

VEILIGHEID

Door verbeterd materiaal, opleiding en voorlichting is de sport veiliger geworden

Blz. 8

ECONOMISCHE EN SOCIALE SPIN-OFF

Kitesurfen verlevendigt de omgeving en stimuleert sociale samenhang

Blz. 9

MEER RUIMTE EN TIJD OP LAND EN WATER

Met meer ruimte in omvang en tijdsduur wordt de veiligheid van de mens vergroot en de impact op de natuur verkleind. Dynamische tijdzonering creëert ruimte in tijd, zonder uitbreiding in oppervlakte.

Blz. 10

COMMUNICATIE

NKV heeft kennis en een communicatienetwerk die ingezet kan worden voor voorlichten, laten ervaren, beïnvloeden en kweken van begrip. Zo worden gezamenlijke doelen bereikt.

Blz. 12

NATUUR

De NKV wil het natuurbewustzijn bij kitters verbeteren.

Blz. 12

SAMENVATTING

Blz. 14

BRONNENLIJST

Blz. 15

BIJLAGE

Blz. 16

Colofon

Copyright © 2018 Nederlandse Kitesurf Vereniging

Auteur:

Met medewerking van:

Team van deskundigen:

Hans van der Hulst

Rene Bos

Mr. Grace van Sprang

Drs. Guus Crommelin

Remco Houtkamp

Eva Krul

Bouwe van den Oever

Drs. Egbert Koetsier

Regiocoördinator

Voorzitter NKV

Jurist

Bestuurskundige

Deskundige omgevingswet

Onderwijsdocente

Bestuurskundige

Bioloog-Ecoloog

Ontwerp en vormgeving:

Rippel

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Nederlandse Kitesurf Vereniging.

Kitesurfen in Nederland

Leef je veilig uit op het water,
respecteer mens en natuur.

Een landelijke omgevingsvisie van de Nederlandse Kitesurfvereniging (NKV)

Nederland is een ideaal land voor kitesurfen. Er is volop water en wind aanwezig. In de politiek en de media worden deze elementen naar voren gehaald als kwaliteiten voor een ideaal woon- en vestigingsklimaat. We zijn ook een drukbevolkt en klein land, waardoor de mogelijkheden om veilig te kitesurfen in het gedrang komen. Het aantal kitesurflocaties is beperkt gebleven en kan de groei van de sport niet aan.

Om veilig te kunnen kitesurfen is ruimte in de natuur nodig. Kitesurfers zijn natuurliefhebbers, kennen de waarde ervan en respecteren natuurvertegenwoordigers. De NKV, wil samen met alle belangenpartijen en beleidsmakers kitesurfen in de natuur beter inpasbaar maken. Adequate kennis hierover is niet altijd aanwezig bij beleidsmakers. Daarom deze visie op kitesurfen in Nederland. Wij schetsen een toekomstperspectief en

beschrijven hoe dit te kunnen bereiken. Het is onzwezens dat de overheid onze visie meeneemt in haar beleid, omdat onze invloedssfeer zich uitstrekt tot tenminste 15.000 kitesurfende recreanten en natuurliefhebbers. De eerste stappen zijn gezet door de provincie Noord-Holland en Flevoland. Zij hebben mede op ons verzoek het initiatief genomen een beleidsvisie op kitesurfen op de IJsselmeergebieden te maken.

De NKV is met 3.300 leden de belangenbehartiger van naar schatting 15.000 kitesurfers. Nauw verbonden met NKV is de Nederlandse Vereniging voor Wedstrijd Kitesurfers (NVWK) die de belangen behartigt van de Nederlandse Wedstrijd Kitesurfers. De NVWK is lid van het Watersportverbond. De primaire doelen van de NKV zijn: door samenwerking voldoende en veilige kitesurflocaties in Nederland realiseren, het vergroten van de veiligheid voor kitesurfers, promoten en ontwikkelen van de sport. De NKV is netwerk-lid van stichting Waterrecreatie Nederland en heeft op veel kitesurflocaties (spot) beheerder (25). Deze vrijwilligers treden op als contactpersonen van de NKV naar derden toe en bevorderen de veiligheid, en natuurbewustzijn van kitesurfers.

Toekomstperspectief

Voor Nederland schetst de NKV de volgende vooruitzichten.

Er zijn voldoende veilige kitesurflocaties aan zee en op het binnenwater.

Deze ruimte vergroot de veiligheid van de mens en verkleint de impact op de natuur.

Dit is te bereiken door:

- Benoemen van interessante gebieden;
- Opstellen van uitgangspunten voor een veilige kitesurflocatie;
- Dynamisch te zoneren (op basis van weer- en windcondities);
- Publiceren van een overzichtskaart met te verbeteren locaties en potentiële locaties;
- Inzichtelijk krijgen dat kitesurfen in de natuur inpasbaar is, onderbouwd met kennis/wetenschap/ervaring verkregen door veldonderzoek en monitoring.

Kitesurfers zijn veiligheids- en natuurbewust.

Mens en natuur worden daarom beter beschermd.

Voorlichten, laten ervaren, beïnvloeden en begrip kweken wordt bereikt door de inzet van communicatiemiddelen zoals:

- (Social-) Media;
- Veiligheidsworkshops, instructie-video's NKV-KRNM, Landelijke veiligheidsbijeenkomst;
- Kitesurfscholen;
- NKV spotbeheerders.

Kitesurfers voegen waarde toe op snijvlak sociaal/economie/natuur

Dit wordt bereikt door:

- In beeld brengen economische spin-off
- Nieuwe locaties: dicht bij woongebieden kan jeugd vaker het water op
- Kiteurs in te zetten voor natuurbehoud en actief steunen van goede doelen.

Ontwikkelingen in de sport:

- Het aantal kitesurfers groeit, maar het groeitempo neemt af;
- Toename van de discipline "hydrofoil kiten" en Olympische twintip-racen.

Kitesurfen is gegroeid

In korte tijd is het kitesurfen sterk gegroeid van naar schatting 5.000 beoefenaars in Nederland in 2007 naar 15.000 in 2017. Nu kitesurfen een onderdeel is geworden op de Youth Olympic games in Buenos Aires, is verdere groei te verwachten. De huidige locaties bieden nu al onvoldoende ruimte. Bij een verdere groei wordt het noodzakelijk om meer en kwalitatief veiligere ruimte te creëren voor de sport, op water en land.

De sport

Voor een gezond mens, jong en ouder, die houdt van een actieve watersport.

Kitesurfen wordt beoefend door jong en oud, door metselaars en directeurs, huisvrouwen, studenten, alle bevolkingsgroepen zijn vertegenwoordigd. Plezier hebben doe je samen. Volgens (inter-) nationale richtlijnen wordt er lesgegeven aan sporters vanaf 8 tot 80. De leeftijd van de sporters is gestegen, omdat de sport veiliger en beter gereguleerd is.

Kitesurfen is een watersport waarbij je jezelf met een vlieger in je hand en staand op een board je door de wind over het water laat trekken. Dit kan op zee of op binnenwater en vanaf windkracht 2 bft t/m 8 bft. Veruit de meeste kitesurfers beperken zich tot de 4 t/m 7 bft windrange. Er zijn vele vormen (disciplines): heen en weer cruisen, tot 20 meter springen,

het uitvoeren van acrobatische trucs of zweven over het water (Hydrofoilen). Wereldwijd zijn er naar schatting 1,5 miljoen kiteurs en wordt in Nederland naar schatting jaarlijks aan 20.000 beginners lesgegeven. Een klein deel daarvan gaat daarna regelmatig kitesurfen.

Kitesurfen doet een beroep op het hele lichaam, je bent bezig met balans en spierkracht. Je moet fysiek gezond zijn en kunnen zwemmen. Daarnaast heeft men gemiddeld € 2.500 nodig om een veilige kiteset (minimaal 2 kites en 1 board) aan te kunnen schaffen.

Het spectaculaire karakter maakt de sport voor veel beoefenaars een lifestyle en een ware verslaving. Veel kiteurs richten hun vakanties ook volledig of deels op de sport en blijven daarom in Nederland of komen daarvoor naar Nederland toe.

Competitie

Nederland heeft vele kampioenen voortgebracht en de sport is mediageniek.

Voor de diverse kitesurf-disciplines worden Nederlandse, Europese en Wereldkampioenschappen gehouden. Nederland is met veel water en wind een top kitesurfland en heeft vele jongens, meisjes, mannen en vrouw als wereldkampioenen voortgebracht. De kampioenschappen worden gehouden onder auspiciën van (inter-) nationale bonden. Een voorbeeld van een drukbezochte competitie met veel media-aandacht is het in 2017 gehouden Red Bull Megaloop event te Zandvoort.

De internationale bond streeft naar het opnemen van kitesurfen op de Olympische spelen van 2020 te Tokyo. Voor 2018 is kitesurfen toegelaten tot 2018 Youth Olympic Games in Buenos Aires. Deze ontwikkeling vergroot uiteraard de aantrekkingskracht van de sport enorm en biedt kansen voor het opleiden van meer toekomstige kampioenen.

Veiligheid: van een extreme naar (ook) een recreatieve sport

Door verbeterd materiaal, opleiding en voorlichting is de sport veiliger geworden.

In de eerste jaren was kitesurfen vooral een extreme en gevaarlijke sport. Sinds 2008 zijn de veiligheidssystemen, waarmee altijd de controle over de kite kan worden behouden, sterk verbeterd. Onderzoek uit 2015¹ heeft uitgewezen dat het aantal blessures per 1.000 sporturen bij kitesurfen laag is; 10,5 tegen 11 in het voetbal en 15 in het handbal. De blessures betreffen kneuzingen van knieën, enkels of voeten, meestal door mislukte sprongen of trucs.

Kitesurfers zijn wel kwetsbaar. Het is daarom gebruikelijk om als beginnende kitesurfer lessen te nemen. Deze worden gegeven door (inter-) nationaal gecertificeerde² instructeurs. Tijdens de lessen leert de beginner de vlieger veilig

te controleren, de overige veiligheidsaspecten en gedrags- en verkeersregels. Na succesvol doorlopen van de lessen krijgt de beginner een bewijs van bekwaamheid.

De ongelukken die gebeuren betreffen hetzij beginnende kitesurfers die geen of onvoldoende les hebben gehad, of ervaren kitesurfers die zichzelf overschatten; ze raken te ver uit de kant met zeer harde wind en raken uitgeput en/of onderkoeld. In 2015 heeft de KNRM (reddingsbrigade) 185 keer moeten uitvaren om een kitesurfer te redden. Dit is relatief weinig ten opzichte van het in totaal 2.332 keer uit moeten varen. Kitesurfers worden via veiligheids-campagnes en clinics van o.a. NKV en KNRM (reddingsbrigade) geïnformeerd en in hun positief gedrag beïnvloed. De NKV besteedt hier via haar netwerk (zie alinea "communicatie") veel tijd en aandacht aan.

Economische en sociale spin-off

Kitesurfen verlevendigt de omgeving en stimuleert sociale samenhang.

De omzet van de watersportbranche evenaart die van de binnenvaart of de akkerbouw. Kitesurfen vormt een klein maar groeiend onderdeel van de watersportbranche. Naast de directe omzet in de watersportbranche is er ook een spin-off voor horeca, hotels, campings en reizen naar het buitenland. Nederland ontvangt vooral Duitse kitesurfers die overnachten in hotels, vakantiehuizen en campings. Veel daarvan krijgen naast Nederlandse kitesurfers les bij de naar schatting 40 kitesurfscholen. De betekenis van waterrecreatie/kitesurfen zal in de komende jaren toenemen. Niet alleen vanuit economisch perspectief, maar ook in relatie tot de woonkwaliteit van stad en platteland, en sociale samenhang.

Veel gemeenten en provincies weten al dat kitesurfers en hun levensstijl de omgeving verlevendigen en lokale ontwikkelingen aanjagen. Niet voor niets wordt het beeld van een kitesurfer veel gebruikt bij promotie van waterrecreatie/toerisme in een gemeente of provincie (vzvzeeland.nl). Maar denk bijvoorbeeld ook aan het inzetten van kitesurfers voor vergroten van natuurbesef (zie paragraaf "natuur") of goede doelen. Een voorbeeld is de Stichting "Kite 4 Charity", die zich inzet voor het maatschappelijk belang door fondsen te werven voor het goede doel.

Zie als inspiratie: hoektohelder.nl.

Meer ruimte en tijd op land en water

Met meer ruimte in omvang en tijdsduur wordt de veiligheid van de mens vergroot en de impact op de natuur verkleind. Dynamische tijdzonering creëert ruimte in tijd, zonder uitbreiding in oppervlakte.

De ruimte is schaars in Nederland. Voor kitesurfen is dat inmiddels een merkbaar probleem geworden, vooral in en rondom de grootste meren. De bruikbaarheid van elke locatie hangt af van de windrichting; alleen bij (schuin) aanlandige wind is het veilig om een locatie te gebruiken. Men trekt daarom altijd naar dezelfde locaties, het is dan onverantwoord druk en de kans op botsingen nemen sterk toe. De toekomst van het kitesurfen hangt daarom vooral af van de mogelijkheid om meer plekken voor kitesurfers te creëren en het voorkomen dat de groei leidt tot surfen op illegale en/of ongeschikte (gevaarlijke) plekken.

Meer ruimte dient ook in **tijdsperspectief** te worden gezien. De windperioden in Nederland loopt van september t/m mei, daarbuiten is er matige wind en wordt er nauwelijks gekitesurft. De dagen met veel wind gaan vaak gepaard met koude en regen, dit zijn veelal voor andere recreanten en zwemmers “slecht weer” dagen.

NKV ziet graag dat hiermee met het toewijzen van kitesurfzones en de afgeschermdes zones voor zwemmen rekening wordt gehouden. Dynamisch zoneren dus, hiermee creëren we meer ruimte in tijd, zonder uitbreiding in oppervlakte.

De gehele Noordzee kustlijn en de grote meren (o.a. IJssel, Markermeer en Randmeren) zijn geschikt voor kitesurfen. De NKV pleit ervoor dat overheden niet alleen in sport- en recreatiebeleid maar ook beleidsdomeinen zoals natuur, milieu, water, infrastructuur, toerisme en economie onze visie meeneemt. De kennis over het gebruik van het water, de tijdperiode waarin wind een rol speelt voor de recreanten zijn tot nog toe vaak onvindbaar of niet (goed) opgenomen in beleidsnotities. Bijgaand een overzichtskaart met locaties die onder druk staan (bezien vanuit natuur of veiligheid), of die als potentiële kitesurflocatie onderzocht kunnen worden.

Een geschikte kitesurflocatie voldoet aan de volgende voorwaarden:

- (Schuin) Aanlandige en onbelemmerde wind;
- Bereikbaar over land;
- Ruimte op land en water;
- Parkeergelegenheid.
- Veilig, wat betekent:
 - Voldoende ruimte tussen kitesurfers onderling en andere strand- of watergebruikers;
 - Obstakels ontbreken;
 - Veilig het water in kunnen lopen;
 - Informatieborden indien van toepassing.

Deze voorwaarden vertonen veel overeenkomsten met die van windsurfers. Wetgeving in het verleden is hierop toegespitst echter niet aangepast voor kitesurfen. Het is duidelijk dat hierover op korte termijn overleg dient plaats te vinden, op landelijk niveau.

De aantrekkelijkheid van een locatie wordt vergroot met:

- Ondiep aflopende bodem aan de oever;
- Zandstrand;
- Gelegenheid voor omkleden;
- Toiletten/Horeca.

Regelgeving

De overheid beperkt de mogelijkheid van kitesurfen op het IJsselmeer of ander binnenwater met 4 soorten van regelgeving;

1. Het Binnenwater Politie Reglement verbiedt kitesurfen uit oogpunt van nautische veiligheid op binnenwater. Een gemeente of provincie kan hiervoor ontheffing verkrijgen. De NKV pleit voor wijziging van dit verbod, omdat de sport veiliger is geworden en nauwelijks nog verschilt van windsurfen, waarop geen verbod ligt.
2. Natuurwet (o.a. Natura2000). Om nieuwe activiteiten in aangewezen gebieden te kunnen starten is een vergunningaanvraagprocedure vereist waarin de aanvrager moet bewijzen dat er geen nadelige effecten voor bestaande natuur zijn. De NKV pleit voor beter onderzoek naar effecten van kitesurfen op vogelpopulaties, zie verder de paragraaf onder ('natuur en kitesurfen');
3. De Europese Zwemwaterrichtlijn 2006, op basis waarvan Rijkswaterstaat 232 locaties in buitenwater heeft aangewezen, deze worden (deels) van 1 mei tot en met 1 oktober met lijnen afgeschermd. Sommige van deze locaties vallen samen met kitesurflocaties (o.a. Schellinkhout, Muiderberg). De NKV pleit voor meer gebruik van dynamisch zoneren: rekening houden met het minimale gebruik van zwemlocaties bij windrijk ('slecht') weer en de beschikbaarheid van alternatieve zwemlocaties, vergeleken met de beschikbaarheid van alternatieve kitelocaties.
4. Verbod op kitesurfen via gemeentelijke APV's.

Communicatie

NKV heeft kennis en een communicatienetwerk die ingezet kan worden voor voorlichten, laten ervaren, beïnvloeden en kweken van begrip. Zo worden gezamenlijke doelen bereikt.

De NKV heeft naast de eerder omschreven verenigingsstructuur, exclusieve kennis en communicatiekanalen. Van deze kennis is in het verleden internationaal gebruik gemaakt toen de Belgische Overheid richtlijnen nodig had bij haar nationale wetgeving omtrent kitesurfen. De verenigingsstructuur heeft naast organen en het bestuur van de vereniging een sterk netwerk om werkelijk invloed te kunnen uitoefenen op haar leden, regionale verenigingen maar ook op alle kitesurfers. Dit netwerk bestaat enerzijds uit NKV-spotbeheerders. Zij zijn vaak op kitesurflocaties aanwezig en sturen in een WhatsApp-groep direct en indirect het gedrag van kitesurfers. Anderzijds zijn er landelijke, lokale, internationale facebook groepen, 2 kitecommunity-websites (Kitehigh, Hanglos) en lokale WhatsApp groepen, waarin informatie en kennis gedeeld wordt. Deze middelen hebben invloed op gedrag, zijn direct en functioneren naast overheidsregels efficiënt. Kortom, communicatie is een onvoorwaardelijk instrument voor het bereiken van doelen.

Natuur en kitesurfen

NKV pleit voor het doen van meer locatie- en populatie-gebonden veldonderzoek naar interactie tussen kitters en vogels/zeehonden. Met hierin meegenomen de "COWI aanbevelingen". Daarnaast voor vaker inzetten van handelingsperspectief "monitoring". De NKV wil het natuurbewustzijn bij kitters verbeteren.

Uit het oogpunt van natuurbescherming zijn bepaalde wateren en gebieden als beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000 gebieden. De natuur is een wezenlijk en onlosmakelijk onderdeel van de beleving van een kitesurfer in actie. Kitesurfen in de natuur kan verstoring zijn, maar de mate waarin wordt beperkt. Er is een natuurlijke scheiding tussen kitesurfers en vogels, omdat kitesurfers omstandigheden zoeken met sterke aanlandige wind en vogels prefereren wind luwe omstandigheden³.

- Het consulting bureau COWI⁴ concludeert dat er naar gedrag en interactie tussen deze twee groepen beperkt internationaal veldonderzoek is gedaan en geeft aanbevelingen voor toekomstige studies.
- In de Natura 2000 beheerplannen wordt natuurverstoring door kitesurfen steeds verondersteld op basis van het meest geciteerde veldonderzoek van Krijgsveld et al. 2008. Daarin schrijven de onderzoekers: "De verstoringafstanden die in het rapport zijn beschreven zijn gebaseerd op bestaand onderzoek in bestaande unieke situaties. Deze verstoringafstanden kunnen niet geïnterpreteerd worden als universele, absolute waarden. Afhankelijk van omgeving, groepsgrootte, seizoen, etc., treden verschillen in verstoringafstanden per soort op. Het rapport is uitdrukkelijk niet bedoeld ter vervanging van het onderzoek naar mogelijke effecten van een bepaalde ingreep op bepaalde soorten." Omdat de omstandigheden per kitelocatie sterk verschillen, kan dit onderzoek naar mening van de NVK niet dienen als basis van beleid en is er verder veldonderzoek nodig.

Als uit nader onderzoek blijkt dat er onzekerheden zijn over de te verwachte effecten van kitesurfen op populaties, dan kan de overheid doorgaans drie strategieën (handelingsperspectieven)⁵ gebruiken die op zichzelf of in combinatie ervoor kunnen zorgen dat kitesurfen en natuur goed naast elkaar kunnen voorkomen.

1. Het minimaliseren van de effecten
2. Het maximaliseren van de veerkracht van een gebied
3. Het accepteren van de kans op mogelijke negatieve effecten, waarbij de activiteit wordt gemonitord.

De laatste strategie kan dus expliciet ook worden ingezet als er, zelfs na locatie- en soort- specifiek onderzoek, sprake is van onzekerheden in verwachte effecten van kitesurfen op populaties. Deze strategie staat ook bekend als het hand-aan-de-kraan principe. Zodra uit monitoring blijkt dat de gebruikruimte van de activiteit overschreden wordt of dat negatieve effecten zich toch voordoen, wordt direct bijgestuurd in de activiteit.

Bij twijfel over verstoring pleit NKV voor het inzetten van het handelingsperspectief 3 "monitoring". Zo wordt ervaren of het in de praktijk goed gaat, in plaats van een verbod op voorhand. De proef bij locaties "Razende Bol" en "Slikke van Voorne" is hier een voorbeeld van. De lage gebruiksdruk (kitters zijn max. 10% van de beschikbare tijden op locatie) en beperkte overlap met aanwezigheid van vogels (deze mijden windlocaties, kitters niet) komen dan mogelijk naar boven drijven. De NKV heeft inmiddels veel kennis opgebouwd op dit dossier en denkt en praat dan ook graag mee met overheden en terreinbeheerders over het samengaan van kitesurfen en natuur.

Wat ook aandacht vraagt is het natuurbewustzijn onder kitesurfers. Uit reacties van kitesurfers, maar ook uit reacties van belangenbehartigers van natuur, blijkt dat er onvoldoende kennis aanwezig is over mogelijke gevolgen van interactie tussen kitesurfers en vogels/zeehonden. Dit en andere inzichten over natuur kunnen goed verbeterd worden door hierover met hen te communiceren. Een ander middel dan communicatie is aandacht vragen voor, aansluiten bij of initiëren van acties of actiegroepen die het natuurbewustzijn vergroten, zoals "de plastic soup surfer" (plasticsoupsurfer.org).

Vogels zoeken vaak een rustige plek op en storen zich niet aan de vele kitesurfers even verderop. Het aantal kitesurfers is de afgelopen vier jaar gestegen.⁶

Samenvatting

Welke punten moeten in ieder geval in de landelijke structuurvisie ten aanzien van kitesurfen worden meegenomen:

- Voldoende veilige locaties aan zee en op binnenwater.
- Kitesurfen is in veel opzichten vergelijkbaar met windsurfen en is veilig geworden. Opheffen algeheel verbod (BPR) is een logisch vervolgstap.
- Dynamisch zonereren.

Welke punten moeten in ieder geval in sectoraal beleid en korte termijn beleid worden meegenomen:

- Maak ruimte voor kitesurfen, zoals in het verleden ook voor windsurfers is gedaan
- Doe meer locatie- en populatie-gebonden veldonderzoek naar interactie tussen kitesurfers en vogels/Zeehonden
- Zet het handelingsperspectief “monitoring” vaker in bij vergunningverlening
- Dynamisch zonereren.

We zien uit naar een constructieve dialoog en samenwerking.

Voor vragen kunt u contact opnemen met onze regiocoördinator:
E-mail: Hans.van.der.Hulst@kitesurfvereniging.nl,
Telefoon: 06-81022488

Bestuur Nederlandse Kitesurf Vereniging

Voorzitter Rene Bos
voorzitter@kitesurfvereniging.nl
www.kitesurfvereniging.nl
<http://www.facebook.com>

Bronnen en literatuur:

- Nederlandse Kitesurfvereniging
[Algemene website NKV](#)
[Spotbeheer](#)
- Events
[Red Bull Megaloop Challenge](#)
- Gecertificeerde instructeursopleidingen:
[IKO](#)
[VDWS](#)
[Watersportverbond](#)
- Onderzoek blessures
[wignet](#)
[Volkskrant](#)
- **Beleving**
Beleving voor Jong en oud, minuut 6:54:
[TV Blik - Hallo Nederland - 30 okt. 2017](#)
- Aantal kitesurfers:
[Sailing](#)
- Toekomstvisie waterrecreatie
[Waterrecreatienederland Toekomstvisie waterrecreatie 2025](#)
- Economie
[VVV Zeeland](#)
[Kenniscentrum Toerisme](#)
[Telegraaf - Duitsers en Belgen overspoelen Kust](#)
[Holland - Kitesurfen](#)
[Iamsterdam - Top 5 wind water sports](#)
[Tripadvisor](#)
[Brunotti](#)
[Mystic](#)
- Beschrijving van de effecten van recreatie op natuur:
[Rijksoverheid Recreatie en Natuur](#)
zoek op google:
 - rapport krijgsveld et al. 2008
 - COWI "Final Study Birds and Kitesurfing.pdf"
- Voorlichting KNRM en NKV:
[KNRM/NKV Veiligheid](#)
[KNRM Reddingstation Ijmuiden](#)
[KNRM Safety first video](#)
[KNRM Zorg dat je traceerbaar bent](#)
[KNRM Facebook veiligheidsdag](#)
[Preventieprogramma BromFly video](#)
- Visies, gebiedsagenda's
[Kustpact](#)
[Noordzee visie](#)
[Waddenvereniging](#)
[Gebiedsagenda](#)
[Visie ROIJ](#)
[Visie N-H](#)

¹Volkskrant artikel 29 maart 2015: Gevaarlijke reputatie kitesurfen onterecht, verwijzend naar onderzoek van een orthopedisch chirurg van het Slotervaart ziekenhuis.

²Certificering is geregeld door IKO (International Kiteboarding Organisation), VWDS (Verband Deutscher Windsurfing und Wassersportschulen) en Watersportverbond

³Rapport: Tauw, toetsing kitesurflocatie Urk aan natuurwetgeving, pagina 42

⁴Rapport: Final Study Birds and Kitesurfing

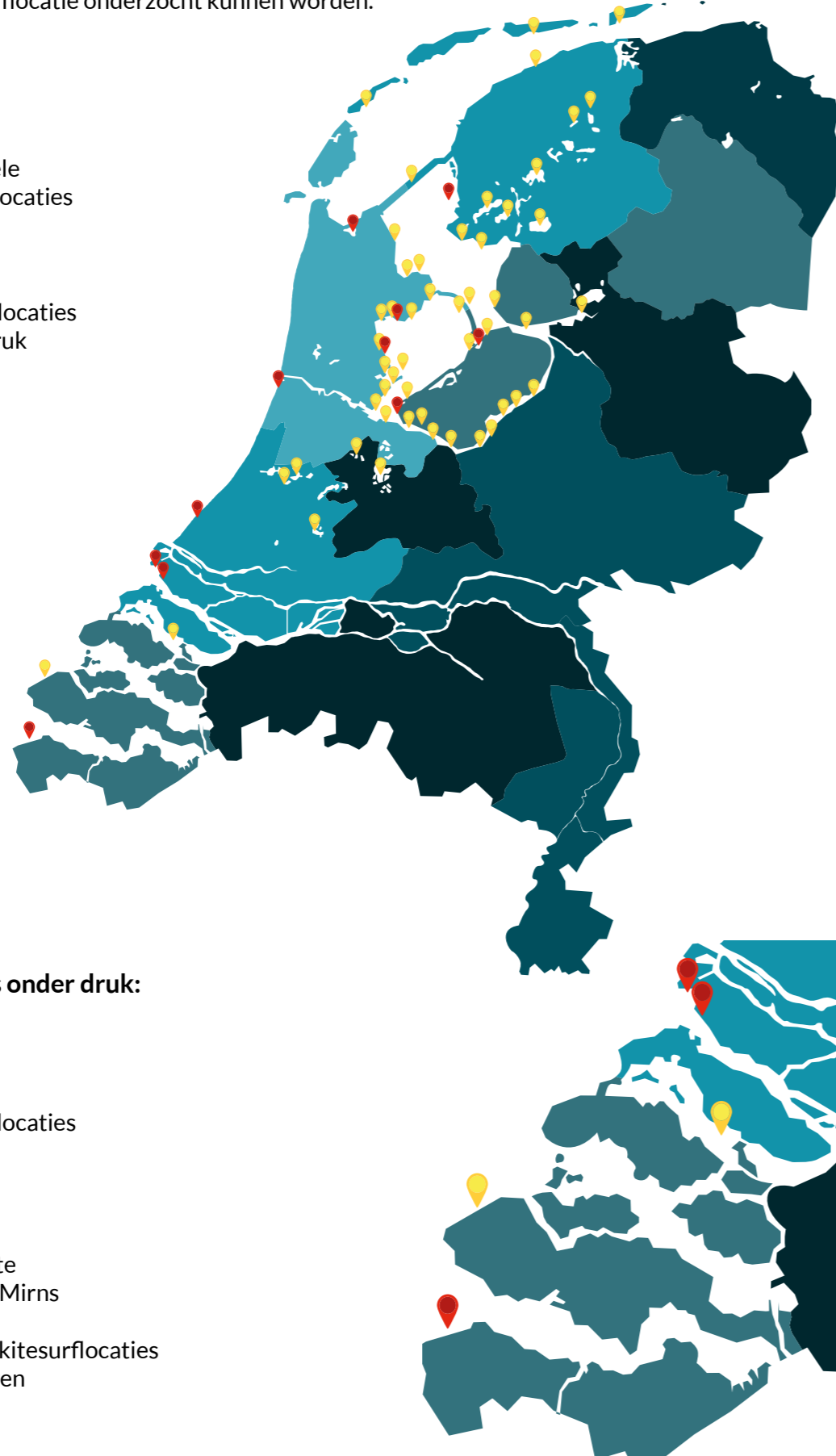
⁵Rapport: recreatie en natuur, Alterra-rapport 2334

⁶De Zandmotor in 2015: ARK Natuurontwikkeling

Bijlage:

Overzichtskaart met locaties die onder druk staan (bezien vanuit natuur of veiligheid), of die als potentiële kitesurflocatie onderzocht kunnen worden.

- Potiënte kitesurflocaties
- Kitesurflocaties onder druk

Kitesurflocaties onder druk:

- Almere Marina
- Amstelmeer
- Edam Galgenveld
- Friese IJsselmeerlocaties
- IJmuiden
- Lelystad
- Oostvoorne
- Schellinkhout
- Slufter, Maasvlakte
- Van Makkum t/m Mirns
- Zandmotor
- Zeeuws-Vlaamse kitesurflocaties
- Zeeuws-Vlaanderen

Potiënte kitesurflocaties:

Almere Haven	Hoorn Werkhaven	Schiermonnikoog wadzijde
Almere Pampushaven Zuid	Huizen	Slotermeer
Almere Zilverstrand	Ketelmeer Schokkerhaven	Sneekermeer
Ameland Veerdam oost	Kinselmeer	Tjeukemeer
Amsterdam IJburg	Laaksum	Uitdam resort
Andijk	Leekstermeer	Uitgeest
Andijk Droomt	Lelystad Marinastrand	Urk
Blaricum	Lelystad Trintelhaven N en Z	Van Harlingen tot
Blauwestad	Lelystad-Haven	Lauwersoog
Breezanddijk	Loosdrechtse plassen	Vinkeveense plassen
Broekerhaven	Marken	Vlieland wadzijde
De Belt	Marken Paard	Waddensee vaste land
Domburg	Marken Zeedijk	Westeinde
Dursterdam	Markerwadden	Westeinderplassen
Edam Haven zuid	Meerstad Groningen	Wieringerwerf
Ermelo Hoornsdam	Nijkerk	Wijdnes
Harderwijk stad	Oostergouw	Zeewolde wolderwijd
Hegemer	Oudemirdum	Zwartewater
Herkingen	Reeuwijk	
Hoorn Stadsstrand	Rijnsaterwoude	

- Potiënte kitesurflocaties
- Kitesurflocaties onder druk

